

Врз основа на член 24-а став 11 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија” број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/2003, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13 и 41/14), министерот за образование и наука, донесе

ПРАВИЛНИК
за начинот на изведување на училишните екскурзии на учениците од средните училишта

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на изведувањето на училишните екскурзии на учениците од средните училишта.

Член 2

Училишните екскурзии претставуваат облик на воспитно-образовна работа кој се остварува преку различни активности надвор од училиштето со посети на: природни и туристички места, образовни, културни и спортски установи, техничко-технолошки објекти и други локалитети, во согласност со одредени цели и задачи од наставните програми и подрачја за развивање и остварување на различните интереси на учениците.

II. ВИДОВИ ЕКСКУРЗИИ

Член 3

Училишните екскурзии може да бидат:

- екскурзии поврзани со теми и содржини од наставните програми,
- завршни екскурзии,
- стручно-истражувачки екскурзии и
- спортско - рекреативни екскурзии.

Екскурзиите поврзани со теми и содржини од наставните програми се задолжителни и опфаќаат посета на театарска претстава, посета на опера и балет, како и посети на музеи во Република Македонија.

Завршните екскурзии опфаќаат активности за запознавање на културни и естетски вредности во Република Македонија или во друга држава.

Стручните и истражувачки екскурзии опфаќаат активности за постигнување на интегрирани цели од повеќе наставни програми што се од интерес на струката, проектните активности или слободните часови на училиштето.

Спортско - рекреативни екскурзии опфаќаат: зимување, летување, зимски/летни школи, кампување и едnodневни излети кои се изведуваат надвор од училиштето за градење и остварување на спортска култура и навики за здрав живот, забавно-рекреативни и социјализациски цели.

III. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА УЧИЛИШНИТЕ ЕКСКУРЗИИ

Член 4

Училишните екскурзии на учениците имаат за цел усвојување и проширување на знаења, развивање на различните интереси на учениците, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, како и односи во природната и општествената средина, културно-историските знаменитости, индустриските и земјоделските капацитети, во согласност со воспитно-образовната работа на училиштето.

Член 5

Задачите на училишните екскурзии се :

- развивање позитивен однос кон националните, уметничките, научните и општокултурните вредности во Република Македонија;
- запознавање на различните култури и знаменитости во други земји;
- истражување на интегрирани теми и области во природното, општеството и техничко – технолошкото подрачја;
- развивање интерес и грижа за природата и практикување на еколошки навики;
- запознавање со културата и начинот на живеење на луѓето во одделни краевии;
- развивање чувство за патриотизам, толеранција и соживот;
- формирање на позитивен однос кон националните, интернационалните, културните и естетските вредности;
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување и поддршка, солидарност и подобро взаемно запознавање;
- формирање на демократски ставовии, социјализација, колективна заштита и стекнување на нови сознанија и искуства;
- остварување на потребите за спортски активности, рекреација и создавање на култура за здраво живеење.

IV. ПЛАНИРАЊЕ, ПРОГРАМИРАЊЕ И УСЛОВИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И ИЗВЕДУВАЊЕ НА УЧИЛИШНИТЕ ЕКСКУРЗИИ

Член 6

Со Годишната програма за работа на училиштето се опфаќа и планот и содржината на екскурзиите кои подразбираат реализација на деловии од наставниот план и наставните програми.

Врз основа на Годишната програма за работа на училиштето се изготвува Програма за училишните екскурзии.

Училишниот одбор со одлука формира стручен тим за подготовка на Програмата за училишните екскурзии за тековната учебна година.

Стручниот тим го сочинуваат директорот на училиштето, раководителот на екскурзијата, класните раководители, стручните соработници и дел од наставниците кои реализираат настава во траење од најмалку една година во паралелките кои одат на екскурзијата .

Наставниците од став 4 на овој член се определуваат од стручните активи на наставниците во училиштето.

Директорот на училиштето именува раководител на училишната екскурзија од редот на наставниците кои реализираат настава во паралелките со кои ќе се изведе училишната екскурзијата.

Програмата за училишната екскурзија треба да содржи податоци за:

- воспитно-образовните цели,
- задачите,
- содржините и активностите,
- раководителот на екскурзијата, наставниците и учениците,
- времетраењето,

- локациите за посета и правците на патување,
- техничката организација и
- начинот на финансирање.

За подготовките од стручно - педагошки и техничко-организационен и безбедносен карактер и изведувањето на училишните екскурзии се грижи стручниот тим од став 3 на овој член.

Член 7

За секоја програма за училишни екскурзии која ја изработува стручниот тим, одделно мислење даваат Советот на родителите и Бирото за развој на образованието, освен за екскурзиите поврзани со теми и содржини од програмите кои се задолжителни и опфаќаат посета на театарска претстава, посета на опера и балет, како и посети на музеи во Република Македонија.

Врз основа на мислењата од став 1 на овој член училишниот одбор на училиштето ја одобрува програмата за училишни екскурзии најмалку 20 дена пред реализација на екскурзијата.

Член 8

По добиена согласност за изведување, училишната екскурзијата се организира и изведува во согласност од најмалку 30% од родителите на учениците кои се опфатени со екскурзијата, освен за екскурзиите поврзани со теми и содржини од наставните програми кои се задолжителни за сите ученици.

За учениците кои не учествуваат или не одат на екскурзија училиштето организира настава.

Член 9

Стручниот тим изготвува Кодекс на однесување на учениците за време на училишните екскурзии.

Кодексот на однесување на учениците содржи:

- задолжително почитување на законите на нашата држава и државата во која се изведува завршната екскурзија;
- достоинствено претставување на своето училиште, градот, државата;
- забрана за конзумирање на алкохол, употреба и трговија со дрога;
- забрана за носење секаков вид оружје;
- забрана за нарушување на јавниот ред и мир, насилно однесување и нанесување на материјална штета;
- забрана за одалечување од групата без дозвола на одговорниот наставник и др.

Врз основа на Кодексот на однесување ученикот и неговиот родител/старател потпишуваат изјава дека при изведувањето на екскурзијата ќе ги почитуваат одредбите од кодексот.

Потпишаната изјава ученикот му ја предава на класниот раководител најдоцна три дена пред изведувањето на екскурзијата.

На ученикот кој за време на училишната екскурзија не го почитува кодексот на однесување на учениците за време на екскурзии, наставничкиот совет му забранува учество на наредните училишни екскурзии и предлага да му се изрече педагошка мерка.

Член 10

Екскурзии поврзани со теми и содржини од наставните програми се организираат и изведуваат на следниот начин:

Учениците во последната година на средното образование да посетат оперска и балетска претстава. Училиштето при планирањето на посетите на претставите да планира и посета на следните установи во Скопје:

-Националната Галерија на Македонија, Музејот на Мајка Тереза и Археолошкиот музеј на Македонија, Музејот на Македонската борба за државност и самостојност, Музејот на ВМРО и Музеј на жртвите од комунистичкиот режим, Музејот на холокаустот на Евреите во Македонија и/или комплексот „Македонско село“.

Член 11

Најмалку еднаш во текот на учебната година учениците да посетат театарска претстава.

Ако посетата на театарската претстава се реализира во градот каде се наоѓа училиштето или во друг град, тогаш се посетуваат соодветните музеи,галерии и други локалитети во околината, кои се наведени во овој член, односно:

НУ Музеј на Македонија, НУ Природнонаучен музеј на Македонија, НУ Музеј на современата уметност, ЈУ Музеј на Град Скопје (Скупи, Музеј на скопската чаршија), Црква „Св. Спас“ - Скопје, Манастир „Успение на Пресвета Богородица“ – Матка, Манастир „Св. Андреј“ – Матка, НУ Музеј–Гевгелија, НУ Музеј на тетовски крај-Тетово, Лешочки манастир „Св. Атанасиј“, НУ Музеј-Куманово, НУ Музеј - „Др Никола Незлобински“ – Струга, НУ Историски музеј – Крушево, НУ Музеј на западна Македонија во НОВ – Кичево, НУ Уметничка галерија Тетово, НУ Спомен куќа на Тоше Проески, НУ Музеј на албанската азбука – Битола, НУ ЗЗСК Музеј – Битола (Хераклеа), НУ ЗЗСК Музеј – Прилеп, Манастир „Св. Никола“ с. Манастир, Мариово, НУ ЗЗСК Музеј – Штип, НУ ЗЗСК Музеј – Струмица, Манастир „Св. Климент и Пантелејмон“ - Плаошник, Црква „Св. Јован Богослов“ – Канео, НУ ЗЗСК Музеј – Охрид, Црква „Св. Софија“ – Охрид, Манастир „Св. Наум Охридски“, НУ за управување со археолошки локалитет Стоби – Градско, Црква „Св. Георгиј“ Курбиново, ОУ Музеј на град Неготино, Народен Музеј Велес, ЛУ Музеј галерија Кавадарци, ОУ Народен музеј Свети Николе, Бигорски манастир „Св. Јован Крстител“, ОУ Музеј на Град Кратово, Локален археолошки и историски Музеј „Теракота“ Винаца, Манастир „Св. Гаврил Лесновски“,Манастир „Св. Јоаким Осоговски“, ЛУ Градски Музеј Крива Паланка, Локален музеј Демир Капија, Музејска поставка – ДК Македонски Брод, Музејска збирка Ресен, Музејска збирка Валандово, Манастир „Св. Георгиј Победоносец“ – Рајчица, Манастир „Св. Богородица – Пречиста“ Кичево, Музејска збирка - „Искра“ Кочани (НУ Музеј на Македонија), Музејска поставка – ДК Македонски Брод, Музејски поставки ДК „Димитар Беровски“ – Берово, Музејска поставка во ЦК „Никола Јонков Вапцаров“ и историка поставка во с.Разловци – Делчево, . Манастир „Успение на Пресвета Богородица“ – Елеуса, Музејска поставка на минерали и историски предмети ДК „Злетовски рудар“ Пробиштип, Манастир „Св. Леонтиј“ – Водоча, Манастир „Св. Архангел Михаил“ – Берово, Етнолошки Музеј на Јоне Ефтимовски с.Подмочани – Ресен, Манастир „Св. Архангел Михаил“ – Варош, Црква „Св. Никола“ – Варош, Најмал етно Музеј с. Џепчишта Тетовско, Манастир „Успение на Пресвета Богородица“ – Трескавец, Манастир „Св. Преображение“ – Зрзе, Музеј од с. Ливада Струшко.

Член 12

Влезниците за посетите на музеите, театрите, оперите и балетот на учениците од училиштата и наставниот кадар кој ги придружува, се бесплатни.

Член 13

Завршната екскурзија за учениците од завршната година на средното образование се реализира на почетокот на завршната учебна година или на крајот на претходната учебна година.

Завршните екскурзии се организираат и изведуваат во Република Македонија или во други држави во Европа.

За завршна екскурзија може да се пријави редовен ученик на кој не му е изречена педагошка мерка опомена пред отстранување од училиштето и го почитувал кодексот на однесување на учениците на претходните екскурзии.

Класниот раководител врши подготовка на учениците за завршната екскурзија.

Родителот/старателот ги надоместува сите финансиски трошоци за екскурзијата.

Завршната екскурзија трае најмногу шест дена, со најмалку три ноќевања.

Во цената на екскурзијата вклучени се трошоци за пат, храна и сместување, трошоци за посети на музеи и други знаменитости.

Во цената на став 7 на овој член е вклучено и основно или стандардно патничко осигурување без франшиза.

Член 14

Стручно-истражувачките екскурзии се реализираат за учениците од сите години на средното образование.

Стручно-истражувачките екскурзии задолжително се поврзани со структурата, проектните активности или слободните часови на училиштето и се реализираат најмногу еднаш во текот на една учебна година во Република Македонија.

Стручно-истражувачките екскурзии за учениците од уметничките училишта што се поврзани со структурата (посета на изложба, посета на концерт и сл.) се реализираат еднаш во текот на една учебна година во Република Македонија или во друга држава.

Стручно-истражувачките екскурзии од став 3 на овој член се изведуваат истовремено за учениците од втора до четврта година, доколку вкупниот број на учениците во една генерација (година) е помал од 60.

Член 15

Спортско-рекреативните екскурзии (летните, зимските школи, кампување, летување и зимување) се организираат и изведуваат за учениците од I - IV година на образование за време на летниот и зимскиот училиштен распуст.

Тие се организираат и изведуваат на територијата на Република Македонија, на места, локалитети и објекти во ист или друг географски регион од местото на живеење на учениците.

За кампување неопходно е да се обезбедат посебни услови и опрема.

За кампувањето, летните и зимските школи, неопходно е да се изготви посебна програма и да се обезбедат соодветни услови и опрема.

Програмата за кампување, летување и зимување се состои од два дела:

прв дел: подготовки, патување и враќање, и

втор дел: престој, обука за пливање, скијање или друг вид спортување.

За овие форми на спортско-рекреативни активности се прават посебни подготовки на учениците како: физичка подготовка, обезбедување соодветна опрема, земајќи ги предвид и сите фактори на ризик.

Член 16

За оние ученици кои од економски причини не можат да учествуваат на училишните екскурзии, директорот може да обезбеди нивно учество со користење на поволности кои ги нуди агенцијата која учествува во изведувањето на наведените активности или од сопствени извори на училиштето, донации, спонзорства и други извори на училиштето.

IV. НАЧИН НА ОРГАНИЗАЦИЈА И ИЗВЕДУВАЊЕ НА УЧИЛИШНИТЕ ЕКСКУРЗИИ

Член 17

Училишните екскурзии за сите ученици од иста паралелка и година на образование, се организираат и изведуваат истовремено со исти цели и активности.

Член 18

Екскурзиите поврзани со содржини од програмите ги организира училиштето најмалку еднаш годишно.

Завршна екскурзија се организира еднаш во текот на средното образование и може да трае до шест дена.

Стручно-истражувачки екскурзии се организираат во учебната година во траење од еден до два дена.

Спортско – рекреативни екскурзии се организираат со траење во зависност од видот и тоа:

- кампувањето се организира во траење од пет до седум дена еднаш во годината.
- летните и зимските школи, летувањата и зимувањата се организираат во траење од седум до десет дена еднаш во годината.

Член 19

За избор на правен субјект за изведување на екскурзиите училиштето, во име на родителите, спроведува постапка за прибирање понуди со објавување на јавен оглас во најмалку два дневни весника, од кои најмалку во по еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат јазик различен од македонскиот јазик. Истовремено училиштето го истакнува огласот и на видно место на влезот во училишната зграда.

Постапката ја спроведува Комисија формирана со одлука на Училишниот одбор. Комисијата е составена од пет членови и тоа три члена од редот на Советот на родители од генерацијата за која се спроведува екскурзијата и два члена од редот на наставниците. Претседател на комисијата е еден од членовите на комисијата од Советот на родители.

Комисијата го подготвува огласот во вид на покана за доставување понуди, наведувајќи ги особено, описот на услуга, минималните услови кои треба да ги исполни понудувачот, документите кои треба да ги достави понудувачот, информации за вредноста на банкарската гаранција за квалитетно извршување на договорот која може да биде во висина од 5% до 15%, како и крајниот рок, местото и начинот за доставување на истите. Трошоците за објавување на огласот се на сметка на училиштето.

Описот на услугата се подготвува согласно Програмата за екскурзии и други слободни активности во училиштето.

Минималните услови кои треба да ги исполни понудувачот се подготвуваат согласно член 19 од овој правилник.

Рокот за доставување на понуда не смее да биде пократок од пет работни дена.

Комисијата ќе пристапи кон евалуација доколку е добиена најмалку една понуда. Комисијата спроведува евалуација, подготвува извештај од евалуација и дава предлог за избор на најповолен понудувач или предлог за поништување на постапката во рок од пет работни дена од денот утврден како краен рок за доставување понуди. Комисијата може да даде предлог за поништување на постапката во следните случаи доколку:

- не е поднесена ниту една понуда,
- не е поднесена ниту една прифатлива понуда,
- цените во понудата се понеповолни од реалните пазарни цени и/или
- Комисијата не може да изврши споредба на понудите заради различен пристап на понудувачите при формирање на цената на понудата.

Училишниот одбор во рок од пет работни дена донесува одлука за избор или одлука за поништување на постапката.

Член 20

На огласот за прибирање понуди може да се јават правни лица кои ги исполнуваат условите утврдени во истото.

Понудите треба да бидат изработени и доставени согласно барањата во огласот. Понудите не треба да содржат алтернативни решенија, односно треба да бидат изработени конкретно и согласно барањата дефинирани во описот на услугата кој е дел од поканата за доставување понуда.

Понудата која содржи дополнителни елементи или услуги нема да има предност при евалуација на истата.

Цените во понудите мора да бидат фиксни, односно не е дозволена корекција на цени во текот на реализација на договорот.

Член 21

Критериум за доделување на договор за изведување на екскурзиите и други слободни активности е најниска цена.

Минималните услови кои треба да ги исполни понудувачот се:

- да е регистриран согласно позитивните прописи во Република Македонија за вршење на соодветна туристичка дејност.

- да има успешно реализирани најмалку 3 ученички екскурзии и други слободни активности во последните 3 години.

- да ги исполнува условите за превоз на групи деца согласно Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и Правилникот за посебни технички барања на возилата со кои се превезуваат групи деца.

Понудата на понудувачот кој не ги исполнува минималните услови ќе биде одбиена од страна на Комисијата како неприфатлива.

Комисијата не смее да утврдува дополнителни минимални услови во огласот за прибирање понуди, освен условите наведени во ставот 2 на овој член.

Член 22

Неизбраните понудувачи имаат право на жалба, преку училиштето, до градоначалникот на општината, односно до градоначалникот на град Скопје, во рок од осум дена од денот на добивањето на одлуката за избор на најповолна понуда.

Неизбраните понудувачи имаат право на жалба, преку државното средно училиштето, до Министерство за образование и наука, во рок од осум дена од денот на добивањето на одлуката за избор на најповолна понуда.

Министерот за образование и наука формира комисија која одлучува по жалбата од ставот 2 на овој член.

Училиштето, во рок од три дена од денот на приемот на жалбата, со целокупната документација од спроведената постапка ја доставува до градоначалникот, односно до Министерство за образование и наука.

Градоначалникот, односно министерот за образование и наука одлучува по жалбата во рок од 15 дена од денот на добивањето на жалбата.

Член 23

Класните раководители ги запознаваат родителите за извршениот избор за најповолен понудувач, како и за договорените услови и начин на организирање и изведување на училишната екскурзија, како и за финансиските износи потребни за училишната екскурзија најдоцна во рок од 30 дена по добивањето на понудите.

Член 24

Директорот на училиштето склучува договор со понудувачот кој понудил најниска цена и ги исполнува критериумите од член 21 став 2 од овој правилник за изведување на училишната екскурзијата.

Договорот кој го склучува директорот на училиштето со понудувачот треба да содржи се што е наведено во понудата, согласно барањето за прибирање на понуди, како:

- поединечната и вкупната цена на услугата (сместување, превоз и исхрана);

- услови за сместување, мени за исхрана и превоз;
- во цената влегува и патничкото и здравствено осигурување на учениците;
- начинот на плаќањето;
- водичи, број на наставници и лекар;
- поволности за учениците кои потекнуваат од социјално загрозувани семејства.

На денот на потпишувањето на договорот избраниот понудувач доставува банкарска гаранција за квалитетно изведување на екскурзијата во висина од 5-15% од вкупната вредност на договорот.

Составен дел на договорот се и условите предвидени со понудата и Програмата за екскурзијата на училиштето.

Член 25

Непосредно пред реализацијата на екскурзијата, директорот проверува дали има доволен број на автобуси со седишта за добро и безбедно сместување на учениците.

Еден ден пред реализацијата на екскурзијата, директорот од превозникот кој го изведува превозот треба да добие доказ за техничка исправност на возилото за јавен превоз согласно постојните важечки закони во Република Македонија и записник за извршен вонреден технички преглед на автобусот, не постар од еден месец.

Возачот на автобусот потребно е да има лекарско уверение не постаро од шест месеци и потврда од одговорното лице на превозникот дека не возел 12 часа пред поаѓањето.

Член 26

Непосредно пред реализацијата, а најдоцна седум дена пред изведувањето на екскурзијата, класните раководители организираат состанок со учениците и нивните родители/старатели, на кој ги информира и дава детални објаснувања за програмата што ќе се реализира на екскурзијата.

Член 27

Директорот не го одобрува патувањето доколку автобусот не ги исполнува наведените услови во поглед на техничката исправност, потребниот број на седиштата и доколку автобусот не е климатизиран.

Директорот на училиштето, најдоцна 48 часа пред отпочнување на патувањето го известува органот надлежен за внатрешни работи за:

- превозникот;
- местото и времето на поаѓањето на учениците;
- бројот на нагажираниите автобуси и бројот на пријавените ученици, наставници и други лица;

Ако не се исполнети наведените услови, директорот на училиштето ќе го запре изведувањето на екскурзијата.

Член 28

Класните раководители треба да добијат од родителите (старателите) податоци за здравствената состојба на учениците, кои што ги даваат на лекарот пред поаѓањето.

Здравствените податоци на учениците се држат во тајност.

Ако за време на екскурзијата, ученикот се разболи или повреди, лекарот е должен да постапи според своите стручни надлежности, да побара помош во најблиската здравствена установа. Доколку ученикот се задржи на лекување со ученикот треба да остане еден наставник, а другите ученици го продолжуваат патувањето.

Раководителот на екскурзијата е должен да го извести училиштето и родителите на повредениот или разболениот ученик и да организира превоз до неговото место на живеење.

V. ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВЕДУВАЊЕТО НА УЧИЛИШНИТЕ ЕКСКУРЗИИ

Член 29

Непосредно по реализирањето на екскурзиите, а најдоцна во рок од три дена, стручниот тим поднесува извештај за реализираната училишна екскурзија со оценка за изведувањата и квалитетот на дадените услуги.

Извештајот го разгледуваат Наставничкиот совет и Советот на родителите, а го усвојува Училишниот одбор. Извештајот станува составен дел на Годишниот извештај за работа на училиштето.

Класните раководители ги запознаваат родителите со извештајот на родителските состаноци.

Доколку при разгледувањето на извештајот за изведување на екскурзијата се оцени дека извршителите на услугите не ги испочитувале договорените обврски, училиштето е должно да постапи согласно законските одредби наведени во договорот склучен со понудувачот

VI. НАДЗОР

Член 30

Надзор за спроведувањето на одредбите од овој правилник врши Државниот просветен инспекторат и овластениот просветен инспектор на општината, односно градот Скопје.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 31

Со денот на влегување во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за начинот на изведување на училишните екскурзии на учениците од средните училишта бр.19-2251/1 од 05.03.2013 година.

Член 32

Постапките започнати пред денот на влегување во сила на овој Правилник ќе завршат согласно Правилникот за начинот на изведување на училишните екскурзии и другите слободни активности на учениците од основните училишта бр.19-2251/1 од 05.03.2013 година.

Член 33

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на неговото донесување.

Бр. 07-9992/3
Дата: 05.06.2014 година

МИНИСТЕР,
Спиро Ристовски с.р.